

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 118/24

Λουξεμβούργο, 29 Ιουλίου 2024

Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-436/22 | ASCEL

Δεν είναι δυνατός ο χαρακτηρισμός του λύκου ως θηρεύσιμου είδους σε ορισμένη περιοχή, όταν η κατάσταση διατήρησής του σε εθνικό επίπεδο κρίνεται μη ικανοποιητική

Το ίδιο ισχύει ακόμα και στην περίπτωση που ο λύκος δεν έχει υπαχθεί στο καθεστώς αυστηρής προστασίας στην εν λόγω περιοχή κατά τα διαλαμβανόμενα στην οδηγία για τους οικοτόπους, δεδομένου ότι τα μέτρα διαχείρισης των ειδών, όπως η θήρα, πρέπει να εξυπηρετούν εν πάση περιπτώσει τη διατήρηση ή την αποκατάσταση, σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, των εν λόγω ειδών

Η οδηγία για τους οικοτόπους¹ επιδιώκει την επίτευξη από την Ένωση ενός ουσιαστικού στόχου γενικού ενδιαφέροντος, ο οποίος συνίσταται στη διατήρηση, την προστασία και τη βελτίωση του περιβάλλοντος μέσω της προστασίας της βιολογικής ποικιλομορφίας και δη μέσω της διατηρήσεως των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας.

Στην Ισπανία, σύμφωνα με την οδηγία αυτή, οι πληθυσμοί του ιβηρικού λύκου υπάγονται σε δύο διακριτά καθεστώτα προστασίας: οι πληθυσμοί που απαντούν νοτίως του ποταμού Duero τελούν υπό αυστηρή προστασία· οι πληθυσμοί που απαντούν βορείως του ποταμού Duero αποτελούν ζωικό είδος κοινοτικού ενδιαφέροντος που μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο διαχειριστικών μέτρων.

Δυνάμει περιφερειακού νόμου, ο λύκος χαρακτηρίστηκε ως θηρεύσιμο είδος βορείως του ποταμού Duero στην Αυτόνομη Κοινότητα Καστίλλης και Λεόν (Ισπανία). Το 2019, η οικεία περιφερειακή διοίκηση επικύρωσε σχέδιο τοπικής εκμετάλλευσης του λύκου στις περιοχές θήρευσης βορείως του εν λόγω ποταμού για τις περιόδους 2019/2020, 2020/2021 και 2021/2022. Το σχέδιο αυτό επέτρεπε τη θήρευση ενός συνόλου 339 λύκων^{2, 3}. Βάλλοντας κατά του συγκεκριμένου σχεδίου, η ένωση για τη διατήρηση και μελέτη του ιβηρικού λύκου (ASCEL) άσκησε προσφυγή-αγωγή ενώπιον του ανωτέρου δικαστηρίου Καστίλλης και Λεόν⁴.

Το ισπανικό δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητα του περιφερειακού νόμου με την οδηγία και υποβάλλει συναφώς προδικαστικά ερωτήματα στο Δικαστήριο. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με έκθεση για την περίοδο 2013-2018, την οποία απέστειλε η Ισπανία στην Επιτροπή το 2019, η κατάσταση διατήρησης του λύκου είχε κριθεί ως «μη ικανοποιητική» στις τρεις περιοχές τις οποίες καταλαμβάνει το συγκεκριμένο είδος εντός της ισπανικής επικράτειας (τη μεσογειακή, την ατλαντική και την αλπική περιοχή), εκ των οποίων οι δύο περιλαμβάνουν την περιφέρεια Καστίλλης και Λεόν.

Το Δικαστήριο απαντά ότι **ο περιφερειακός νόμος αντιβαίνει στην οδηγία.**

Συγκεκριμένα, **ο λύκος δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως θηρεύσιμο είδος σε ένα τμήμα της επικράτειας ενώ η κατάσταση διατήρησής του σε εθνικό επίπεδο κρίνεται μη ικανοποιητική.**

Το γεγονός ότι ένα ζωικό είδος υπόκειται σε **διαχειριστικά μέτρα δεν σημαίνει ότι η κατάσταση διατήρησής του είναι ικανοποιητική.**

Τα μέτρα αυτά πρέπει να αποσκοπούν στη διατήρηση ή την αποκατάσταση, σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, του οικείου είδους. Για τον λόγο αυτό, όταν τα εν λόγω μέτρα θεσπίζουν κανόνες θήρευσης του είδους, οι οικείοι κανόνες πρέπει να περιορίζουν τις δυνατότητες θήρευσής του και όχι να τις διευρύνουν. Είναι δε δυνατή ακόμη και η απαγόρευση της θήρας, εφόσον τούτο κριθεί αναγκαίο.

Επιπλέον, μια απόφαση η οποία επιτρέπει τη θήρευση ενός είδους πρέπει να είναι αιτιολογημένη και τεκμηριωμένη βάσει των δεδομένων που προκύπτουν από την εποπτεία της κατάστασης διατήρησης του οικείου είδους^{5, 6}. Περαιτέρω, πρέπει να επιδεικνύεται ιδιαίτερη προσοχή στο πλαίσιο της εν λόγω εποπτείας εφόσον το οικείο είδος θεωρείται εν γένει ως είδος κοινοτικού ενδιαφέροντος. Πλην όμως, η Αυτόνομη Κοινότητα Καστίλλης και Λεόν δεν έλαβε υπόψη, κατά την κατάρτιση του επίμαχου σχεδίου, την έκθεση του 2019, κατά την οποία ο λύκος βρισκόταν σε μη ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης στην Ισπανία.

Εν πάση περιπτώσει, **η εκτίμηση της κατάστασης διατήρησης ενός είδους και η εκτίμηση της σκοπιμότητας να ληφθούν διαχειριστικά μέτρα** πρέπει να βασίζονται τόσο στην **έκθεση** που καταρτίζουν τα κράτη μέλη ανά εξαετία δυνάμει της οδηγίας όσο και στα **πλέον πρόσφατα επιστημονικά δεδομένα** που προκύπτουν από τη διενεργούμενη εποπτεία. Οι εκτιμήσεις αυτές απαιτείται να πραγματοποιούνται όχι μόνο σε **τοπικό επίπεδο**, αλλά και σε επίπεδο **βιογεωγραφικής περιοχής** ή ακόμη και σε **διασυνοριακό επίπεδο**⁷. Όταν ένα ζωικό είδος βρίσκεται σε **μη ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης**, οι αρμόδιες αρχές οφείλουν να λαμβάνουν **μέτρα για τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης του είδους** προκειμένου ο οικείος πληθυσμός να περιέλθει μακροπρόθεσμα σε **ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης**. Στο πλαίσιο αυτό, μέτρα προστασίας όπως ο περιορισμός ή η απαγόρευση της θήρευσης του συγκεκριμένου είδους μπορούν να θεωρηθούν αναγκαία όταν εξακολουθεί να υφίσταται **αβεβαιότητα ως προς τους υφιστάμενους κινδύνους** για τη διατήρηση του είδους σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης (αρχή της προφύλαξης).

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαίνεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο και, εφόσον υπάρχει, η σύνοψη](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106

Ακολουθήστε μας!

1 Οδηγία 92/43/EOK του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας.

2 Το σχέδιο βασίζεται σε μια περιφερειακή απογραφή του λύκου κατά τα έτη 2012 και 2013, η οποία πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο εθνικής απογραφής που έλαβε χώρα μεταξύ του έτους 2012 και του έτους 2014, καθώς και σε ετήσιες εκθέσεις παρακολούθησης, η εκπόνηση των οποίων απαιτεί ηπιότερης έντασης έρευνα και έλεγχο σε σχέση με την εκπόνηση μιας απογραφής. Βάσει των διαθέσιμων στοιχείων και λαμβανομένων υπόψη πλειόνων διαφορετικών παραγόντων, το σχέδιο αυτό εκτιμά τον αριθμό των λύκων που υπήρχαν πριν επιτραπεί η θήρευση του είδους στην περιφέρεια Καστίλλης και Λεόν βορείως του ποταμού Duero σε 1 051 δείγματα. Η εθνική απογραφή κατέγραψε συνολικά 297 αγέλες στην Ισπανία, εκ των οποίων οι 179 προέκυπταν από την απογραφή που αφορούσε την περιφέρεια Καστίλλης και Λεόν και αντιστοιχούσαν σε ποσοστό 60,3 % επί του συνόλου σε εθνικό επίπεδο. Το σχέδιο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ποσοστό ετήσιας θνησιμότητας άνω του 35 % συνεπαγόταν μείωση του πληθυσμού του είδους.

3 Από τον Σεπτέμβριο του 2021, το σύνολο των ισπανικών πληθυσμών λύκου τελεί υπό καθυστέρησής προστασίας. Ωστόσο, τα μέτρα για θανάτωση και σύλληψη δειγμάτων του είδους, τα οποία είχαν θεσπιστεί σε περιφερειακό επίπεδο πριν από την ημερομηνία αυτή, εξακολουθούσαν να έχουν εφαρμογή υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνταν ορισμένοι όροι και περιορισμοί. Με απόφαση της 13ης Ιουλίου 2022, το ισπανικό Συνταγματικό Δικαστήριο κήρυξε αντισυνταγματικές τις διατάξεις σχετικά με τη θήρευση του λύκου που περιλαμβάνονταν στον περιφερειακό νόμο για την Καστίλλη και Λεόν.

4 Η ASCEL ζητεί επίσης την επιδίκαση αποζημίωσης για τη βλάβη που προκλήθηκε στην άγρια πανίδα, ίση με την οικονομική αξία κάθε δείγματος που θανατώθηκε κατά τις θηρευτικές περιόδους 2019/2020, 2020/2021 και 2021/2022, ήτοι ποσό ύψους 9 261 ευρώ ανά λύκο. Σύμφωνα με τον περιφερειακό νόμο, η αξία κάθε θηρευόμενου λύκου καθορίζεται σε 6 000 ευρώ.

5 Η οδηγία υποχρεώνει τα κράτη μέλη να εποπτεύουν την κατάσταση διατήρησης των ειδών και των φυσικών οικοτόπων, λαμβάνοντας ιδιαίτερως υπόψη τους τύπους φυσικών οικοτόπων προτεραιότητας και τα είδη προτεραιότητας. Η εποπτεία αυτή είναι ουσιώδης για τον προσδιορισμό της ανάγκης να ληφθούν διαχειριστικά μέτρα για τη διασφάλιση της διατήρησης των ειδών σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης. Οι ενέργειες αυτές εξασφαλίζουν την απόκτηση των πλέον πρόσφατων δεδομένων σχετικά με την κατάσταση διατήρησης του οικείου είδους. Πέραν τούτου, τα κράτη μέλη υπέχουν επίσης την υποχρέωση να αποστέλλουν στην Επιτροπή, ανά εξαετία, έκθεση για την εφαρμογή της οδηγίας. Η έκθεση αυτή πρέπει να περιλαμβάνει τα κύρια αποτελέσματα που προκύπτουν από την εποπτεία της κατάστασης διατήρησης καθώς και, μεταξύ άλλων, εκτίμηση της κατάστασης διατήρησης των διαφόρων ειδών που απαντούν εντός της επικράτειας.

6 Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Οκτωβρίου 2019, *Luonnonsuojeluyhdistys Tapiola*, C-674/17.

⁷ Όσον αφορά τα προστατευόμενα ζωικά είδη που καταλαμβάνουν εκτεταμένες εκτάσεις, όπως ο λύκος, η περιοχή της φυσικής κατανομής είναι ευρύτερη από τον γεωγραφικό χώρο που παρουσιάζει τα ουσιώδη φυσικά ή βιολογικά στοιχεία για τη ζωή ή την αναπαραγωγή τους (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Ιουνίου 2020, *Alianța pentru combaterea abuzurilor*, C-88/19, καθώς και [ανακοινωθέν Τύπου αριθ. 72/20](#)). Σημειώνεται, συναφώς, ότι ο ιβηρικός λύκος τελεί υπό αυστηρή προστασία στην Πορτογαλία.